

Voorwoord	IX
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Achtergrondideeën	2
1.2 Waarom zou ik me bezighouden met ingenieursethiek?	3
1.3 Ontwerpen is omgaan met het onbekende	4
1.4 Persoonlijke ethiek versus bedrijfsethiek	4
1.5 De oorsprong van ethisch denken	5
1.6 Ethiek en de wet	5
1.7 Ethische problemen en ontwerproblemen lijken op elkaar	6
1.8 Casussen	7
Samenvatting	18
Vragen en opdrachten	18
Hoofdstuk 2 Professionaliteit en ethische codes	21
2.1 Inleiding	22
2.2 Ethische codes	22
Sleutelbegrippen	33
Vragen en opdrachten	33
Hoofdstuk 3 Ethische problemen begrijpen	37
3.1 Inleiding	38
3.2 Een beknopte geschiedenis van het ethisch denken	38
3.3 Ethiek en ethische begrippen	39
3.4 Ethische denkwijzen	43
Sleutelbegrippen	58
Vragen en opdrachten	58
Hoofdstuk 4 Technieken voor het behandelen van ethische vragen	61
4.1 Inleiding	62
4.2 Analyse van vraagstukken bij ethische kwesties	62
4.3 Lijntekenen	65
4.4 Stroomdiagrammen	69
4.5 Elkaar tegensprekende morele waarden	70
4.6 Probleemoplossingsmethoden toegepast: omkoping/het aannemen	
van geschenken	72
Sleutelbegrippen	84
Vragen en opdrachten	84
Hoofdstuk 5 Risico, veiligheid en ongelukken	87
5.1 Inleiding	88
5.2 Veiligheid en risico	89
5.3 Ongelukken	94
Sleutelbegrippen	115
Vragen en opdrachten	115
Hoofdstuk 6 De rechten en verantwoordelijkheden van ingenieurs	121
6.1 Inleiding	122
6.2 Professionele verantwoordelijkheden	123
6.3 Professionele rechten	125
6.4 Als klokkenluider optreden	126
Sleutelbegrippen	139
Vragen en opdrachten	139
Hoofdstuk 7 Een aantal ethische vraagstukken in de	

	ingenieurspraktijk	143
7.1	Inleiding	144
7.2	Milieuethiek	144
7.3	Computerethiek	147
7.4	Ethiek en onderzoek	154
	Sleutelbegrippen	162
	Vragen en opdrachten	162
Hoofdstuk 8	Verantwoord ethisch handelen	165
	Vragen en opdrachten	175
Bijlage A	KIVI NIRIA-gedragscode	177
Bijlage B	Code of Ethics van The institute of Electrical and Electronics Engineers, inc. (IEEE)	183
Bijlage C	Code of Ethics for Engineers van de National Society of Professional Engineers (NSPE)	185
	Literatuur	191
	Index	197